

Een nieuwe vondst van *Miridius quadrivirgatus* in Zeeland (Heteroptera: Miridae)

BEREND AUKEMA

AUKEMA, B., 1993. A NEW RECORD OF *MIRIDIUS QUADRIVIRGATUS* FROM THE PROVINCE OF ZEELAND (HETEROPTERA: MIRIDAE). – *ENT. BER., AMST.* 53 (4): 49-50.

Abstract: The rare mirid *Miridius quadrivirgatus* is recorded for the third time from The Netherlands. The species is only known from the province of Zeeland in the extreme southwestern part of the country. Biological and distributional data are given.

Plantenziektenkundige Dienst, Sectie Entomologie, Postbus 9102, 6700 HC Wageningen.

De miride *Miridius quadrivirgatus* (Costa) was uit Nederland van slechts twee vindplaatsen, beide op de Zeeuwse eilanden, bekend. Fokker (1885) vermeldde haar voor het eerst uit Nederland: in september 1879 trof deze auteur haar in groot aantal aan "tussen gras in een polder-tje onder Zierikzee". Opmerkelijk is de vermelding van Fokker, dat hij haar vervolgens "niet-tegenstaande jaarlijksche herhaalde bezoeken" nooit meer wist terug te vinden. Drie vrouwtjes van deze vondst, gedateerd 18.ix.1879, bevinden zich in de collectie van het Nationaal Natuurhistorisch Museum te Leiden. Tussen 1946 en 1955 ving P. J. Brakman *M. quadrivirgatus* regelmatig op Walcheren en wel te Nieuw en St. Joosland "tussen gras op een zonnige dijk-helling nabij het Sloe" (Reclaire, 1951; Brakman, 1952; Aukema, 1989). Materiaal van deze vondsten bevindt zich in de collecties van het Zoölogisch Museum, Amsterdam, het Nationaal Natuurhistorisch Museum, Leiden, de Landbouwhogeschool, Wageningen en de collecties van P. Poot, Maastricht en J. H. Woudstra, Zaandam.

Aan deze vindplaatsen kan nu een derde worden toegevoegd, ditmaal uit het westelijk deel van Zeeuws-Vlaanderen: op 28 juli 1992 sleepte de auteur in de namiddag een vrouwtje uit de ruige, hoge begroeiing van een wegberm ten zuiden van Oostburg. Ondanks intensief slepen en afkloppen van de bermvegetatie bleef het bij dit ene exemplaar. Met in het achterhoofd de opmerking van Brakman (1952), dat

deze soort uitsluitend 's avonds te slepen was, werd de vindplaats op 29 en 30 juli 1992 in de schemering (tussen 21.00 en 21.30 uur) nogmaals bezocht, waarbij in totaal nog drie mannetjes en twee vrouwtjes uit de hoge bermvegetatie werden geklopt.

Miridius quadrivirgatus wordt in de literatuur vermeld van droge plaatsen van grassen. Wagner (1952) en Stichel (1956-1958) geven haver (*Avena* sp.), gerst (*Hordeum* sp.), tarwe (*Triticum* sp.) en raaigras (*Lolium* sp.) als waardplanten. Kortsteel (*Brachypodium* sp.), glanshaver (*Arrhenatherum elatius* (L.) Beauv. ex J. & C. Presl) en granen als gerst en rogge (*Secale cereale* L.) worden in Wagner (1971) en Wagner & Weber (1964) genoemd, terwijl Southwood & Leston (1959) een voorkeur voor kruipertje (*Hordeum murinum* L.) opgeven. Wagner (1952) vermeldt ook klaver (*Trifolium* sp.) als mogelijke voedselplant. Op de vindplaats in Oostburg kwamen naast hoogopgaande grassen (voornamelijk glanshaver, kropaar (*Dactylis glomerata* L.) en kweek (*Elymus repens* (L.) Gould)) ook bijvoet (*Artemisia vulgaris* L.), boerenwormkruid (*Tanacetum vulgare* L.), knoopkruid (*Centaurea jacea* L.), heelblaadjes (*Pulicaria dysenterica* (L.) Bernh.), reukloze kamille (*Matricaria maritima* L.), grote brandnetel (*Urtica dioica* L.), veldlathyrus (*Lathyrus pratensis* L.), rode klaver (*Trifolium pratense* L.) en hopklaver (*Medicago lupulina* L.) talrijk

voor. Tarwe werd in de onmiddellijke omgeving op meerdere percelen verbouwd. *Miridius quadrivirgatus* veroorzaakt geen schade van betekenis (Wagner, 1971).

Miridius quadrivirgatus heeft één generatie per jaar. Volwassen dieren komen van begin juni tot eind augustus voor en overwintering vindt plaats in het eistadium (Southwood & Leston, 1959; Wagner, 1971). Larven zouden aanwezig zijn van begin mei tot eind juni (Ehanno, 1987a).

Miridius quadrivirgatus is een atlantisch-mediterrane soort, die in vrijwel het gehele Middellandse Zeegebied en in West-Europa voorkomt. Ze is bekend uit Zuid-Engeland (alle graafschappen langs de kust van Suffolk tot Somerset), Zuid-Wales (Glamorgan en Pembroke), Nederland (Zeeland), België, Duitsland (Rheinland en Baden), Frankrijk (vooral in het noordwesten), Corsica, Portugal, Spanje, de Balearen, Italië, Sardinië, Sicilië, Joegoslavië (Dalmatië), Albanië, Griekenland, Kreta, Bulgarije, Zuid-Rusland, Syrië, Marokko, Algerije, Tunesië en de Azoren (Ehanno, 1987b; Josifov, 1986; Southwood & Leston, 1959; Stichel, 1956-1958). Ehanno (1987b) legt de noordgrens van het areaal van *M. quadrivirgatus* te ver noordelijk: heel Nederland zou er onder vallen, terwijl hij tevens suggereert dat de soort in Denemarken en Noordwest-Duitsland voor zou kunnen komen. In België werd ze recent in het aangrenzende West-Vlaanderen (Knokke) gevangen (Chérot, 1990). In Luxemburg werd *M. quadrivirgatus* tot dusverre nog niet verzameld (L. Reichling, in litt).

Of *M. quadrivirgatus* in Nederland werkelijk zo zeldzaam is als de weinige waarnemingen suggereren, is de vraag. De kennelijk afwijkende leefwijze (actief in de schemering) en de opvallend grote aantalsfluctuaties (Southwood & Leston, l.c.: "although abundant in an

area one year it may afterwards become scarce for several years") zouden dit beeld zeker negatief kunnen beïnvloeden.

Dankwoord

De beheerders van de genoemde collecties worden bedankt voor inzage van materiaal.

Literatuur

- AUKEMA, B., 1989. Annotated checklist of Hemiptera-Heteroptera of The Netherlands. – *Tijdschr. Ent.* 132: 1-104.
- BRAKMAN, P. J., 1952. Zeeuwse Wantsenvangsten I. – *Ent. Ber., Amst.* 14: 129-131.
- CHÉROT, F., 1990. Apport à la connaissance des Hétéroptères Miridae de Belgique (Hemiptera Heteroptera) I. Deraeocorinae, Dicyphinae, Mirinae. – *Bull. Annl. Soc. r. Belge Ent.* 126: 199-205.
- EHANNO, B., 1987a. Les Hétéroptères Mirides de France. II-A. Inventaire et Synthèse Ecologiques. – *Inv. Faune Flore, Paris*: i-x, 97-647.
- EHANNO, B., 1987b. Les Hétéroptères Mirides de France. II-B. Inventaire Biogéographique et Atlas. – *Inv. Faune Flore, Paris*: i-ix, 648-1075.
- FOKKER, A. J. F., 1885. Catalogus der in Nederland voorkomende Hemiptera. Eerste gedeelte. Hemiptera Heteroptera. 3. – *Tijdschr. Ent.* 28: 51-78.
- JOSIFOV, M., 1986. Verzeichnis der von der Balkanhalbinsel bekannten Heteropterenarten (Insecta, Heteroptera). – *Faun. Abh. Mus. Tierk. Dresden* 14: 61-82.
- RECLAIRE, A., 1951. 6e Vervolg op de Naamlijst der in Nederland en het omliggende gebied waargenomen wantsen (hemiptera-heteroptera). – *Tijdschr. Ent.* 93 (1950): 1-24.
- SOUTHWOOD, T. R. E. & D. LESTON, 1959. *Land and water bugs of the British Isles*: i-iv, 1-436. Warne, London.
- STICHEL, W., 1956-1958. *Illustrierte Bestimmungstabellen der Wanzen II. Europa (Hemiptera-Heteroptera Europae)* 2: 170-907. Stichel, Berlin.
- WAGNER, E., 1952. Blindwanzen oder Miriden. – *Tierw. Dtl.* 41: i-iv, 1-218.
- WAGNER, E., 1971. Die Miridae Hagn, 1831, des Mittelmeerraumes und der Makaronesischen Inseln (Hemiptera, Heteroptera). I. – *Ent. Abh. Mus. Tierk. Dresden* 37, Suppl.: i-iii, 1-484.
- WAGNER, E. & H. H. WEBER, 1964. Hétéroptères Miridae. – *Faune Fr.* 67: 1-592.

Geaccepteerd 25.xi.1992.